

ARNHEMSCHE COURANT.

ZATERDAG 17 JANUARI.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's wecks wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag, is 1/5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, voor een tot vijf regels, 1/100, en voor elken regel daarboven 20 centen, welke 35 centen zegelwet, voor elke plaatsing.

Eene parodie op den heer VAN HALL.

III.

„Er is,” perifleert de heer SERRURIER-VAN HALL, „bij ons geene ontbindbare Kamer, ergo ook geen onschendbare koning en geheel verantwoordelijke ministers; welke theorie (holle namelijk), mede onvereinigbaar is met de omstandigheid, dat de koning naar eigen goedvinden zijne ministers kiest.”

In maart 1840 schreef de heer VAN HALL in het Handelsblad: „Het grondwet heeft nergens met ronde woorden het denkbeeld der onschendbaarheid van den persoon des konings uitgedrukt; ik geloof niet met den hoogleeraar THORBECKE, dat zulks zou zijn geschied, omdat men den koning als een' erfelijk ambtenaar heeft willen beschouwen. Die onschendbaarheid ligt veel meer in het denkbeeld van de koninklijke onafwendbaarheid. Ook deze moet, evenzeer als de aansprakelijkheid der staatsdienaren, uit den aard der zaak en de beginselen van ons staatsrecht geput worden.”

Ook was de heer VAN HALL in 1840 niet van gevoelen, dat „het onzin is, zich een onschendbaren koning en geheel verantwoordelijke ministers te denken, tegenover eene onontbindbare Kamer.” Hij schreef: „Maar ook daarom is het ontengenzeggelijk, dat de bedoelde aansprakelijkheid in ons staatsrecht is opgenomen, omdat men anders den koning tot eener ambtenaar zou vernederen, en de koninklijke majesteit aansprakelijk zou moeten houden. Het misdrijf aanwezig zijnde, dat de koning strafwaardig is, moet de koning schuldige moet of de staatsdienaar zijn, die het misdrijf bedreven heeft, of men moet hooger kunnen opklimmen, en de koning tot onschendbaar zijn.

„Dit is zóó waar, dat daarom ook de voorzitter van de algemeene vergadering van aanzienlijken, bij de aanbidding van de grondwet van 1814, aan den souverainen vorst zeide: „Wij zullen ieder trachten te overreden, dat de vorst in zijne betrekkingen tot zijn volk nimmer verdacht kan worden, dat de ministers voor AL hunne verrigtingen verantwoordelijk blijven.” „Beiden, zoo wel onze geschiedenis als ons staatsrecht, bevelen zoo, dat ieder ambtenaar voor de aanranding of overtreding der grond-

wet, voor daden die willekeur, en de burger aansprakelijk is, en dat geen bevel van de hoogste overheid of van de koninklijke Majesteit hem van zijne aansprakelijkheid ontslaat. Zietdaar de Nederlandsche beginselen; beginselen, ingeweven in ons volksbestaan, opgenomen en behouden in ons openbaar recht. Hij, die dezelve handhaaft, bewijst daardoor niet revolutie te beoogen, liefhebber van nieuwigheden en theoretische bespiegelingen, of toejuicher van vreemden opschik te zijn; maar die ze tegenspreekt,” — pas op, mijnheer SERRURIER-VAN HALL, — loochent hetgeen de geschiedenis ons leert, tracht ons nationale recht te verkrachten, vooronderstelt dat er iemand is, die vrijelijk tegen zijnen eed mag handelen, en strooit met onbedachtzame hand het zaad voor nieuwe revolutiën, revolutiën, van welke de koninklijke magt het eerste slagtoffer zou worden; omdat zij schijnbaar versterkt, maar inderdaad verzwakt en wankelbaar zou geworden zijn door eene leer, welke haar aan de ongewisse leiding van willekeur en van raadgevers, die zich zelve van alle aansprakelijkheid vrij achten, overgelaten wil hebben.”

„Wij strijden voor geen stelsel,” (waarvoor dan?) „wij wenschen geene nieuwigheden,” (dat hebben wij ondervonden), „maar wij willen behouden, wat wij hebben.” (Als het maar geen miniatuur-courantjes zijn.) „Van oorsprong zoo wel als van aanleg, van maatschappelijke stand zoo wel als van maatschappelijke belang, behoort ik tot diegenen, die de wetten, die ons staatsrecht, bewaard blijve. Maar juist daarom hecht ik er veel, onbedachtzaam veel aan, dat er geen hoog ambtenaar zij, die straffeloos kan zondigen en daarom verheug ik mij in een land te leven, waar, van oudsher, die regel vast heeft gestaan, waar de bestaande wetgeving die huldigt. Aan willekeur heeft de vrije Nederlander zich nimmer willen onderwerpen, zoo lang geweld van wapenen hem daartoe niet noodzaakte. Naar willekeur ondertuschen zouden wij geregeerd kunnen worden, zoo die aansprakelijkheid, welke ik beweer, dat onze wet huldigt, niet erkend werd, niet erkend werd op eene wijze, die haar boven allen twijfel verheft.

„Men denke zich eenen staat van zaken, gelijk men behoort aan te nemen, dat die bij ons bestaat; een onschendbaar koning, die niet kan regeren, dan door middel van ministers, welke voor ieder misdrijf, en dus ook in de eerste plaats voor eene overtreding der grondwet, aansprakelijk zijn, en deswege voor den Hoogen Raad te recht moeten staan. Er bestaat dus een uitweg, langs welken het gekwetste gevoel van recht en billijkheid der vergadering van volksvertegenwoordigers zich kan uiten; het volk weet, dat de strafbare minister voordien geroger geroepen kan worden, en dat er dus geene billijke reden zou zijn, om aan den in de oogen der wet onschendbaren koning de voor de regering benodigde onderstandsgelden te weigeren. Het geweten van de leden der Staten-Generaal gebiedt hun dus niet die te weigeren, zoodat de koning niet kan worden. Zij kunnen, zij moeten den koning geld toestaan, de minister wordt voor den Hoogen Raad ter verantwoording geroepen. Zij weten, dat het volk een tegenovergesteld gedrag niet zou kunnen billijken; al wie wel denkt, zou hen veroordeelen; de zoo zeer te vreezen strijd tusschen den koning en eene niet ontbindbare Kamer van volksvertegenwoordigers, ontstaat dus in de geval NIET; die strijd is of in het geheel niet, of ONEINDIG MINDER te vreezen.”

De heer VAN HALL is dus met ons van oordeel, dat die overweging weinig gezag verdient, welke luidt:

„O., dat zoodanige holle theoriën geheel vreemd zijn aan ons staatsrecht, dat het onschendbaren koning en geheel verantwoordelijke ministers te denken tegenover eene onontbindbare Kamer; welke theorie mede onvereinigbaar is met de omstandigheid, dat de koning naar eigen goedvinden zijne ministers kiest.” En op die overeenkomst tusschen den heer VAN HALL en ons zijn wij niet weinig trotsch; want de heer officier van justitie blijft toch altijd de zaken uit een meer eenzijdig oogpunt beschouwen,” terwijl de heer VAN HALL, als staatsman, „op hooger standpunt het geheel beter overziet.”

Eene der satyriekste overwegingen is zeker wel de volgende:

„O., dat echter, die gevaarlijke” (vreemde, holle) „theoriën bij ons in

geenen deele toepasselijk zijn, uithoofde hier het volstrekte vereischte hiertoe, eene ontbindbare Kamer, niet bestaat, en alzoo op het volk geen beroep mogelijk is; maar alleenlijk eene vertegenwoordiging, door standen gekozen, welke naar vaste regels wel langzamerhand verandering kan ondergaan, maar niet kan worden ontbonden."

"Die gevaarlijke theorie." In welk opzigt is de theorie, dat de koning onschendbaar en ministers verantwoordelijk zijn, gevaarlijk?

Zij is bij ons in geenen deele toepasselijk, uit hoofde hier het volstrekte vereischte, eene ontbindbare Kamer, niet bestaat." Maar de heer VAN HALL, die het toch beter weet, zeide uitdrukkelijk: "De onschendbaarheid ligt in het denkbeeld van de koninklijke Majesteit, en is daarvan onafscheidelijk. Ook deze moet, evenwaer als de aansprakelijkheid der staatsdienaars, uit den aard der zaak en de beginselen van ons staatsregt geput worden. En evenmin meende hij, dat die aansprakelijkheid, die gevaarlijke theorie onvereenigbaar was met eene niet-ontbindbare Kamer. "De zoo zeer te vreezen strijd," zeide hij, "tusschen den koning en eene niet ontbindbare Kamer van volksvertegenwoordigers, ontstaat dus in dit geval niet; die strijd is, of in het geheel niet, of oneindig minder te vreezen."

En alzoo op het volk geen beroep mogelijk is. Hier is de persiflage uitstekend gelukkig. Omdat er geen beroep op het volk is, zoo kan er ook geene onschendbaarheid des konings zijn. Maar wat betekent zoodanig beroep op het volk? Men beroept zich alleen op eene hogere magt; in het beroep is de erkenning van minderheid opgesloten. Wordt eene volksvertegenwoordiging ontbonden, of het volk opgeroepen om eene nieuwe vertegenwoordiging te verkiezen, — dan erkent de kroon, die ontbindt en oproept, dat het volk de regter is in het geschil tusschen haar en de vertegenwoordiging. Zij doet niets anders dan den regel toevoegen: *Tout pouvoir émane de la nation.* Juist bij elk eene constitutie, waarin men tot beginsel stelt, dat de soevereiniteit bij het volk berust, en de kroon slechts eene tweede, niet oorspronkelijke, maar afgeleide magt is, heeft die onschendbaarheid, om de kroon te wettigen, eene uitdrukkelijke nootdij nodig. Want anders zou het immers in den aard der zaak liggen, dat de ingestelde magt steeds aan de oorspronkelijke verantwoordelijk bleef. Maar bij ons, waar geene ontbindbaarheid der Kamer, geen beroep op het volk bestaat, staat de leer niet is aangenomen, dat alle soevereiniteit bij het volk berust, daar kan professor DEN UYTER uitroepen: "Neen, geene grondwet met de bepaling: *tous les pouvoirs émanent de la nation*, is niet, kan niet Nederlandsch wezen." Daarop de heer VAN HALL schreef: "De onschendbaarheid ligt in het denkbeeld van de koninklijke Majesteit, en is daarvan onafscheidelijk." Met een professor in

het staatsregt en een minister van financiën vóór ons, wie kan tegen ons zijn? Zeer terecht gaf de heer officier met zijne ironie te verstaan, dat juist waar geen beroep op het volk, dus ook geene volkssovereiniteit, is aangenomen, het eerst van allen aan eenen onschendbaren koning kan gedacht worden.

"Maar alleen eene vertegenwoordiging, door STANDEN gekozen." Dit was ons nog nieuw. Wij hadden tot nu toe steeds geloofd, dat de vertegenwoordigers door de PROVINCIALE STATEN werden gekozen.

Buitenlandsche berigten.

ENGELAND.

Londen, 22 jan. De vergaderingen van de voorvechters der korenwetten worden in de landbouwende gewesten met eene geesdrift en eenstemmigheid gehouden, die bewijzen, dat deze partij niet zonder slag of stoot het veld wil ruimen. Er hebben te Leicester, Ashby, Cambridge, Blanford en Retford op 9 en 10 dezer bijeenkomsten van dien aard plaats gehad.

— Sir Robert Peel heeft uitnodigingen tot een groot parlementair diner rondgezonden, hetwelk hij op 21 dezer zal geven, en op hetwelk hij aan de leden van het Lagerhuis de trouwrede zal mededeelen.

— Lord Francis Egerton zal het adres ontwerp aan het Lagerhuis, in antwoord op de trouwrede, voorleggen.

FRANKRIJK.

Parijs, 23 jan. De Kamer der Pairs heeft heden de discussie over het adres voortgezet en de eerste artikelen van het ontwerp aangenomen.

— In de zitting van de Kamer der Pairs van heden beantwoordt de heer de Boissy, in eene uitgewerkte rede, de redevoering van den minister van buitenlandsche zaken, in de vorige zitting uitgesproken. Hij haalt eene zinsnede aan van die des heeren Boissy d'Anglas, betrekkelijk de staatkunde der regering, die dikwerf de waardigheid des lands heeft gekwetst, en verwondert zich, dat de commissie hierop niet heeft geantwoord. Hij interpelleert den minister van marine over den brand in den Mourillon en vraagt, waarom de uitslag van het onderzoek niet is medegedeeld. Hij vraagt, hoe het staat met de indemniteit van Pritchard; hij betwist het bestaan van vriendschappelijke betrekkingen met de vreemde mogendheden: te St. Petersburg is geen gezant; de koning van Pruisen, in weerwil van de hem gedane uithoofding, wil zijnen weg niet over Frankrijk nemen. Wat Engeland betreft, hierop merkt hij aan, dat innige betrekkingen alleen tusschen personen en niet tusschen staten kunnen bestaan. Hij wil overgaan tot de kwestie van Algerië, doch de kanselier doet hem opmerken, dat hij daarmee dient te wachten tot dat de discussie over Afrika geopend zal zijn. De paragraaf, in strijd gebragt, wordt aangenomen.

De heer de la Redorte neemt vervolgens het woord over het regt van onderzoek en valt hevig de met Engeland gesloten conventie aan. Hij beklagt zich, dat in de bestaande verdragen, de Fransche vlag aan die van vreemde mogendheden onderworpen is.

— Een onzer dagbladen wil weten, dat prins Lodewijk Bonaparte eerlang in vrijheid zal worden gesteld.

— Berigten uit Algiers gewagen van een nieuw schitterend wapenfeit, van den hertog van Ailly tegen de troepen van den amir; de galderij van dees laatste werd herhaaldelijk teruggeslagen en Abd-el-Kader uitkwam niet dan met veel moeite.

— De Berigten uit Madrid, van 7 dezer, bevatten niet veel belangrijks. De koningin had den vorigen dag de deputatie van de Kamer der Afgevaardigden zeer minzaam ontvangen. In die Kamer werd de discussie over het adres, doch zonder belangrijk incident, voortgezet.

— Den 2den dezer zijn te Lisabon de Portugesche Kamers door den koningin in persoon geopend. Den vorigen dag had het bijtengewone geroet de installatie van den staatsraad plaats gehad.

BELGIE.

Brussel, 24 jan. In het begin der zitting van

gisteren heeft de minister van buitenlandsche zaken aan de Kamer der Vertegenwoordigers een wets-ontwerp ter wijziging van het invoer-tarief van België ten opzichte van Holland voorgelegd. Hij heeft de beweegredenen van dit wets-ontwerp en de stelling der beide landen breedvoerig uit elkander gezet, om aangewezen in welken toestand zich het Belgische bewind heeft beronden, of zich tegenwoordig bevindt, vervolgens den gang der onderhandelingen tusschen België en Holland, en, eindelijk, een verslag gedaan van alle genomen tol-bepalingen en van de aanmerkingen, tot welke zij van weerszijde hebben aanleiding gegeven.

Nadat hij de tol-betrekkingen, die tusschen België en Nederland op het oogenblik der instelling van het tegenwoordig Belgische kabinet bestonden, omstandig had aangetoond, ging hij in zijn verslag de beweegredenen over tot de opsomming der daadzaken, die sedert dat tijdstip voorgevallen zijn en verklaart hij, welke voorstellen het Belgische gouvernement aan het Nederlandsche gedaan heeft, hetwelk om eene wederzijdsche begunstiging voor eenige artikelen van het tol-tarief gevraagd is geworden.

De minister van buitenlandsche zaken der Nederlanden wees, zoo als hij sedert 1844 gedaan had, standvastig alle voorstellen van het Belgische bestuur af. België had gedurig de tegemoetkomingen gedaan en Holland had dezelve gedurig verast. Het verslag komt in het einde op de laatste door het Nederlandsche gouvernement genomen besluiten, en verklaart de noodzakelijkheid, waarin zich de Belgische regering bevonden heeft, om de nijverheid en den koophandel van Nederland buiten het gewone regt in België te stellen, zoo als het bestuur der Nederlanden vóór den handel en de nijverheid van België gedaan heeft. Het wets-ontwerp ter wijziging van het tol-tarief is genomen, krachtens de wet van 16 aug. 1822. Dit wets-ontwerp was noodzakelijk; maar het gouvernement verklaart, dat het de maatregelen, die hetzelve bevat, als provisioneel beschouwt, en dat het goed middel zal onbeproefd laten, om eene verzoening tusschen de beide landen tot stand te brengen.

Nadat de Kamer het drukken van het verslag der beweegredenen en van het wets-ontwerp had bevolen heeft zij besloten, dat deze stukken naar de Staten die op voorstel van den heer Deffosse zullen worden opgeroepen, ten onderzoek worden verzonden.

— Men leest in het *Journal du Commerce d'Anvers* het volgende: Een kwade genius schijnt de oorlog tusschen twee landen aan te braken, welke alle reizen ter wereld hebben, om vriendschappelijke betrekkingen van nabuurschap te onderhouden. Wie zal voordeel trekken uit hunne ooeuwigheid? Een vreemdeling, de voortdurende benijder van hunne welvaart, Engeland, dat België in Holland en Holland in België zal vervangen.

Nog meldt hetzelfde blad, op grond van een bericht uit Parijs, dat het Fransche ministerie zijne bemiddeling aangeboden heeft, om het opgeroepen geschil tusschen België en Holland, ten opzichte van de handels-tarieven, bij te leggen.

† Brussel, 24 jan. De koning is zondag namiddag, een dag vroeger dan het voornemen was, naar het kasteel van Ardenne vertrokken, om de jacht te keeren. Onverwijld na het vertrek van den koning, alhier dien namiddag een raad van ministers gehouden, die insgelijks des anderen daags is vergaderd geweest en geluid heeft, dat de koning de afgevaardigde van Nederland en Indië aanmerkt, die verboden en ook het tennegeld van Nederland te verschaffen in de derde klasse gerangschikt nu aan de bepalingen van artikel 262 der algemeene wet, van 22 augustus 1822, onderworpen is.

— Gisteren is de Kamer der Representanten vergaderd geweest en een ontwerp ontworpen, gelijk aan het koninklijk besluit van 12 dezer, metgelezen en aan de afdelingen gezonden.

Binnenlandsche berigten.

Gravenhage, 25 jan. Men verzekert, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in de eerste dag van der volgende maand (den 5den februari) hare werkzaamheden zal hervatten.

— Uit het *Weekblad van het Regt*, no. 669, blijkt

Daar de Hooge Raad, kamer van strafzaken, bij arrest van 13 dezer, uitspraak gedaan heeft in de zaak van Z. Exc. den minister van financiën tegen P. S. Nijhoff; het arrest van het hof in Groningen is vernietigd, wegens schending van artikelen 26 en 61 van de wet op het gemaal, en de gerequireerde schuldig verklaard aan het voorhanden hebben van veel van onbefast graan (meel van gort), met verordeeling in eene boete van f 25.

20. Dat de Hooge Raad, dienzelfden dag, het beroep in cassatie van C. van Trigt verworpen, doch het arrest van het hof van Zuid-Holland ex officio vernietigd heeft, door het niet van toepassing verklaren van artikel 52 van het Code Pénal (den lijfswang) voor de kosten, en ten principale heeft verklaard de kosten invorderbaar bij lijfswang.

Aanstaanden maandag zal er, bij gelegenheid van den verjaardag van H. M. de koningin, een keizerlijk bal in het paleis in het Noord-Einde worden gegeven.

Met tijdschrift de Tijd, dat alhier het licht ziet, behelst het volgende afschrift van de Oirkonde aan mejufvrouw Toussaint geschonken.

De raad der stad Alkmaar, hulde willende bewijzen aan hare verdienstelijke stadgenoot, mejufvrouw A. L. G. Toussaint die door hare geleerdheid en zeldzame talenten als schrijfster, den alouden roem der stad Alkmaar, als de vrees en kweekplaats van vele geleerde en beroemde mannen, tot in den vreemde heeft bekend gemaakt, en gehandhaafd; terwijl zij voor zich zelve eenen roem en naam heeft verworven, die zich niet tot Nederland alleen bepaalt, maar zich ook in andere landen heeft verbreid, en dien de tijd hare naam niet kan ontrenten, daar de zachte en weldadige invloed harer geschriften op de verstandelijke en zedelijke ontwikkeling harer tijdgenooten, immer zal worden erkend en gevoeld.

Heeft gemeend, dit op een harer waardige wijze te doen door het aanbod dezer op francijn geschreevene, en met het groot zegel der stad bezegelde

Oirkonde.

waaruit men haar en ieder die het later zal lezen moge blijken en zij gemanitesteerd.

Dat de stad Alkmaar, zich in haar bezit vereerd gevoelt, en haar als inwoonster en inwoonster met haar dienste als geleerde en schrijfster, ook hare waarde als burgeresse van de stad en van den staat op hoogen prijs stelt.

Dat zij ook daarom, en om dien reden voor den tijd te bewaren, denzelfden bij acte in het archief der stad opgenomen, heeft nedergelegd, opdat de geschiedschrijver, in later tijd tot deze dagen genaderd, zich moge rangschikken in de kolommen, waarin de namen van Drebbel, de beide Metiussen, van het geslacht van Foreessen, en zoovele anderen, met roem en eer geboekstaafd staan.

Met de bede,

Dat het Gode moge behagen haar langen tijd bij het leven, en de krachten van lichaam en geest te behouden, tot sieraad der letterkunde, tot handhaving van haren naam en tot meerdere glorie der stad Alkmaar.

Aldus gedaan ter kamer van den raad, op den vier en twintigsten dag des maands november des jaars 1836.

By arrest van het hof in Zuid Holland is naar de openbare terechtzitting verwezen de persoon van Gabriel Frohlich, gevoond hebbende te 's Gravenhage, beschuldigd van verhooren van, tijdens hij door den band des huwelijks verbonden was, een tweede huwelijk te hebben aangegaan.

Men verneemt, dat de zaak van de heer mr. Box directeur van het Journal de la Haye, en Adrien van Ravestrande, redacteur van de Amouree, naar de openbare terechtzitting der arrondissement-regtbank te 's Gravenhage is verwezen. Kortgeleden had eene klage, wegens laster, aan den heer officier van justitie tegen den laatstgenoemde ingediend, ter zake van het door denselven uitgegeven geschrift, getiteld: Un chapitre d'un livre à faire qui serait intitulé: le directeur du Journal de la Haye, cité à la barre du tribunal de l'opinion publique.

Zwolle, 23 jan. Heden werd voor het provinciale gerechtshof alhier, behandeld de zaak van Renier Jean van der Vliet, laatste lid commissie, gestationneerd te Lon-

neker, beklaagd van, op den 13den september j., zijne vrouw door slagen met eene sabel of tang te hebben mishandeld, haar toen ter dag misgeloep en op de straat nedergesmeten te hebben; zoodat de geburen dachten dat zij dood was, en eenige uren later, op een der inwoners, die hem wilde overhalen zijne vrouw weder in huis te nemen, met een jagtgeweer te hebben geschoten en dien te hebben verwond, zoodat dezelve gedurende 20 dagen niet in staat was zijnen arbeid te verrigten.

Het openbaar ministerie rekwireerde tegen hem de straf van eerloosverklaring, en confinement in een tuchthuis, gedurende acht achtereenvolgende jaren.

De uitspraak is bepaald op dingsdag 20 dezer.

Nijmegen, 23 jan. Wij vernemen, dat door de arrondissement-regtbank alhier, op heden, ter vervulling der opengevallen betrekking van kanton-regter te Wijchen, door de benoeming van den heer mr. G. H. L. W. baron van Dordt tot Medler, tot kanton-regter te Arnhem, op de lijst van aanbeveling zijn geplaatst, de heeren: 10. mr. C. F. A. van Drachstett, plaatsvervangend kanton-regter te Wijchen; 20. mr. A. F. C. Phoff, advocaat; en 30. T. J. V. H. van den Gheyn, particulier, de beide laatstgenoemde wonende binnen deze stad.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

ENNE MOEDEREN HEMER!

Het is niet dan gedrongen door de smartelijke ondervinding van vele jaren, die zich eerst door miskenning openbaarde, doch naderhand ook krenking in eer en benadeeling in het geldelijke in zich bevat, dat de ondergeteekende J. A. Hess, gezigt- en mechanisch oogheekkundige van Middelburg, thans wonende te Amsterdam, eindelijk met gepasten eerbied de vrijheid neemt, zijn bezwaren U. E. M. onder het oog te brengen; in de gegronde hoop en stellige verwachting, dat, zoo al deze stap voor den adressant geene voordeelige gevolgen moge hebben, hij nogtans zal uitwerken, dat zijne eer niet langer zal worden gehoond en gekrenkt.

Om tot deze uitkomst te geraken, is, E. M. H. uwe hooge tusschenkomst zeer noodig, en van het grootste belang; daar in den gegeven stand van des adressants zaak enkel deze tusschenkomst zal kunnen ten gevolge hebben, dat Z. M. onze gearbidigde koning en hoogstdezeszels ministerij tot betere geropijns omtrent den adressant, in de zaak, die hij voorstaat, worden ingeliefd, en het onjuist oordeel weggenomen, dat door verkeerde voorstellingen van derde is daargesteld, en tot de miskenningen heeft geleid, die door hem zijn onderpoude.

De adressant verzoekt dienvolgens, ja, smeekt der Staten bemoeijingen af, verrekend, dat het hem niet ten kwade zal geduid worden, uit aanmerking, dat het elken burger van den staat, en ook den adressant ten pligt is, wil hij zijner roeping getrouw zijn, zich te laten hooren daar, waar het zwijgen als eene misdaad kan worden aangemerkt, en te gelijk door daden en werken dienstbaar wesen tot het groote doel van het maatschappelijk leven, »het best van allen».

Het is waar, vroeger maakte adressant meermalen der hooge regering zijne gevoelens omtrent het straks te vermelden punt kenbaar, doch mogt niet alrege eene goede uitkomst van zijne vertanenheid en onbegrijpelijkheid verkrijgen; doch nu, door de door hem ondervonden tegenwerking komt uit eene andere bron, die het werk, door adressant ontworpen, gedeeltelijk voor de hare masker daarvan seer wil loogsten en te gelijk den adressant met betoefing van zijne eer in het niet doen zinken.

Ten einde U. E. M. het door den adressant op den voorgrensd gesteld begripelijk te maken, zij het hem geoorloofd, met afdaling, als hierbij gevoegde opzien van auzentente stukken U. E. M. aan beknepet verhaal onder het oog te brengen van helgeen geschied is, welk verhaal, naar hij vertrouwt, des adressants geuite klachten zal billijken.

Ten jare 1835 dan werd de adressant door den staatsraad-gouverneur van Zeeland uitgenoodigd, leden te benoemen aan de toegezonden briffen voor het onderzoek der lotelingen van de nationale milijie te maken. Het bleek den adressant spoedig bij het eerste gezigt, dat de daarstelling, als dit middel, ongeschikte was tot bereiking van het voorgestelde doel; en dat het zelfs als eene formeele dwaasheid kon beschouwd wor-

den. Meenende een beter begrip van de middelen, die tot wegneming van het gevoelde gebrek konden strekken, te hebben, en zich sterk gevoelende een doeltreffend stelsel in de plaats te kunnen stellen, dacht adressant, dat het hem als misdaad zou moeten worden aangerekend, wanneer door hem het zwijgen bewaard werd; hij gaf dan ook zijne gevoelens onmiddellijk aan den heer gouverneur te kennen, welke brave staats-ambtenaar dadelijk alle medewerking beloofde, waaraan Z. Exc. in geenen opzichte is achterlijk gebleven; hetgeen U. E. M. ten duidelijke zal blijken uit het verslag der provinciale staten van Zeeland (Staats-Courant van den 13den juli 1844): waarom daarin adressants naam niet eens voorkomt, is hem onbegrijpelijk.

In de maand januari 1836 begaf zich de adressant naar 's Hage, raadpleegde de heeren adviseurs LITKENS en VAN MAREN, welke zich onmiddellijk met zijne gevoelens vereenigden; dien ten gevolge bracht hij den 13den dier maand, in een kort adres, zijne wenken voor den troon, tevens te kennen gevende, een beter stelsel voor het gemeld onderzoek te kunnen leveren en gelijktijdig die levering verzoekende. — Van dezen wenk heeft men bij het departement van de geneeskundige dienst gebruik gemaakt, ingevolge dispositie van den 16den februari 1836, (zie Recueil Militair) het schrapt de bril no. 15 en stelde alleen no. 10 (concave) in werking, en den 10den april van hetzelfde jaar, ontving adressant een brief, de handwijzende dispositie, blijkens bijlage no. 1, hoofdzakelijk inhoudende, dat men zich met adressant's gevoelens niet konde vereenigen!!! — Daar men nu wel degelijk gebruik van adressants wenk heeft gemaakt, doch slechts gedeeltelijk en zonder oordeel, waardoor het stelsel werd aiteengerukt, en, in plaats van beter te werken, de zoo hoog belangrijke zaak verslimmerde, terwijl het tot de grootste onrechtvaardigheden moest leiden, — zoo bestond adressant, zonder omzien naar personen, het meer uitgewerkt concept te vervaardigen, hetzelfde, om redenen, in de bijlage no. 2 vermeld, inzasschende als hoofdstuk in het schema van zijn werk, en bood daarvan gezamenlijken bundel den 18den mei 1837 Z. M. den koning aan, niets ander ter belooning verlangende, dan de toestemming der opdracht aan Z. M. van des adressants Handboek der oogenheekkunde, hetwelk thans de eer heeft in de boekery van Z. M. eene plaats te bekleeden. Welken uitslag nu aan gemeld verzoek zou worden gegeven, was op den 10den juli 1839 nog een raadsel; want in dezen geschiedtijd mogt hij niets vernemen, als op een later ingezonden proefwerk, de nevensgaande dispositie no. 3.

Blijkens adres no. 4 verscheen de adressant den 10den juli 1839 voor Z. M. den koning en vertram niet leedwezen, dat hoogstdezelve zich niets van al het gebeurde en verrigte wist te herinneren, beloofde een nader onderzoek, hetwelk ten gevolge heeft gehad, dat zijne stukken, en de daarbij behorende tekeningen, klasse van het koninklijk Nederlandsche museum te Amsterdam ter nadere beoordeeling werden gezonden, blijkens bijlage no. 5, waarna alles wederom onder eenen digten sluijer van geheimzinnigheid bleef; — tot de adressant besloot, het gemelde hoofdstuk tot eene meer uitgewerkt en nader uitgewerkte, en andere (zie bijlage no. 6), de door hem voorgestelde te maken, en vervolgens het schema van zijn werk onmiddellijk, met of zonder opdracht, MENG te vragen; waaraan Z. M. dadelijk gezand gaf, met geleide van de nevensgaande dankbetreffende dispositie no. 8, in welke de opdracht tot beoordeeling van al de in het werk gestelde moette, onder eenen sluijer werd van de hand gegeven.

Na de troonsverwijfing van Z. M. koning koning, werd de adressant door Z. M. koning koning, waagde het adressant eene veel geringere guist te vragen, namelijk de toekenning van Z. M. koning koning koning koning, E. M. H. werd, blijkens dispositie no. 9, van de hand gegeven.

Thans schoot hem niet meer overals gebleef, die de toekomst te verbeiden tot men zijne outwe, of geheel, of gedeeltelijk tot wat zoude mogt, en den 24den april 1843, te verwezen, en de daarop gevolgde, en de daarop gevolgde, de circulaire van Z. M. koning koning koning koning koning, den 26den augustus 1843, no. 110, 4de afdeling

in welk besluit met ronde woorden in de eerste zin-
sede werd te kennen gegeven, dat men in 1839 nog
niet op de hoogte stond, de misleiding van den
brillesscher ALEXANDER voor te komen! — — —

Na welke gebeurtenis adressant vermeende eenige aan-
spraak te hebben op verrigte werkzaamheden, ge-
dane reiskosten en geleverde standaard-werktuigen,
zeggende dienvolgens de stukken no. 10 — 11 ter
overweging van Z. Exc. den minister van binnen-
landsche zaken, waarop adressant ontving de nimmer
verwachte dispositie no 12 hier bijlagen. — — — (+)

Uit de laatste in het licht verschenen stukken moest
adressant met leedwezen ontwaren, dat het hem ongun-
stig, of liever gezegd vijandig-gezinde departement
van de geneeskundige dienst eenige honderd brillen,
letterlijk opgevolgd naar zijne standaard-werktuigen,
van buitenslands heeft aangeschaft, welk onder
het voorwendsel van hooge bezuiniging, die in alle
opzigten ware toe te juichen, wanneer men dit stelsel
in alles zoo naauwgezet opvolgde. Doch moet het door
U. E. M. niet gelaakt worden, dat men aan hem,
naar wiens ontwerpen en werktuigen men de wet
verandert, niet eens heeft uitgenoodigd als mede-
werker te kunnen optreden? De bevestigende beantwoor-
ding dezer vraag zal wel geen verder betoog be-
hoeven.

Het is tevens aan den adressant uit het jongste be-
sluit en circulaire gebleken, dat het departement van
de geneeskundige dienst er geen acht op heeft gesla-
pen, teingezeten van onnoodige, ja, ondoeltreffende
lasten te ontslaan, maar integendeel, 25 onschuldigen
wegens eenen vooronderstelden schuldige, voor 5
jaren aan banden legt, welke hij voor geheel zijn
volgend leven, zoo wel binnen- als buitenslands nuttig
zou kunnen besteden, ter bevordering van zijn mid-
del van bestaan; zijnde het vroegere, hetgeen (hans
van den inbeslagnen weg zal blijven voortduren, zoo
veel als volgens getuigenis der gewestelijke besturen,
en de redenen opgegeven in ons Handboek, 2de af-
deeling, §§ 134, 135, 149 gebleken, dat men, na
verloop van de gevorderde 5 jaren, den loteling zijne
finale vrijstelling heeft moeten ter hand stellen. Daar
het nu aan geenen wetgever is geoorloofd, den on-
schuldige met den schuldige te straffen, zoo is het,
naar onze wijze van zien, evenmin aan een departe-
ment van de geneeskundige dienst in magt gegeven,
den wettelijk aanspraak hebbenden jongeling op eene
finale vrijstelling, zijne 5 beste levensjaren op te
offeren aan eene onzekere of uit onkunde voorsprin-
dende vooronderstelling.

Uithoofde de adressant door de dagbladen heeft
vernomen, dat er eersdaags eene verbeterde wet op de
schutterijen, welke ten grondslag van die der nationale
militie zal verstreken, ter tafel van UEd. Mog. zal
geleed worden, zoo meent hij aan de vertegenwoor-
digers der natie geene ondiens te doen, met hunne
hooge aandacht op dit gewichtig punt te vestigen; en
wanneer UEd. Mog. nevensgaande memorie opmerk-
zaam gelieven gade te slaan, alsdan zal het blijken,
dat men nog slechts halve maatregelen heeft aange-
wend. Naar zijne overweging van den inhoud zij-
ner memorie, zal het duidelijk blijken, hoe onstaat-
kundig, ondankbaar, hoe onvoorzigtig men heeft
gehandeld, met den adressant tot het uiterste te
brengen, en te tarten, dat hij tot de uitgave der me-
morie zoudt overgaan, welke, wil men den moreelen
toestand van het leger niet verswakken, nooit of
zelden ter algemeene kennis mag gebragt worden.
Waar het den adressant om geldbejag te doen ge-
weest, dan zeker zou hij thans, door middel der
Kantoren, zich het hebben verschafft. Meer, prijs, ech-
ter, staande op zijne eer en op zijne verplichting je-
gens zijne landgenooten, heeft hij tot nu alle fi-
nanciële tegenspoeden met moed gatorscht.

Het is hierom en om andere redenen om het belang
van de zaak en volp, in de adressants ontwerp en
in de verbetering van het thans bestan-
de, en ook om deel door halve toepassing vermink-
te gegogen, dat adressant nederigst zich veroorlooft,
aan U. E. M. te wenden, enkel verzoekende, dat
onderzoek werde gedaan, maar het in deze met staving
door bewijstukken plaats gehad hebbende, opdat de
adressant met herstel in zijne bezwakte eer, datgene
loste, wat hem naar billijkheid niet kon ont-
breken, en dat de adressant met vertrouwen,
in de afhandeling van UEd. Mog. zijne belangen, en in-
teresse, aan U. E. M. overlaat.

Hetwelk deende enz.
(Gst.) J. A. HESS.
Amsterdam, den 2den december 1845.

Ingezonden stukken.

Het Nederlandsche volk, na de ont-
hulling van het standbeeld, voor
WILLEM den Zwijger opgerigt.

DE VADER EN ZIJN ZON.

De vader,
Dat gij dat beeld, mijn zoon, het is voor 't va-
derland
't beeld is van het hoofd der onderwijze woning
vurig minnend krenst, beroofd, door 's he-
mels hand,
Kant, vader en vriend en huiselijke koring.

Hij was, naast God, voor onze vadersen
De bron van 't hoogst en edelst goed;
De vrijheid, die ons stroomt door d' aderen,
Ontsproot uit WILLEMS hartebloed.

Hij schonk ons naam en roem en eer;
Van hem kwam vrijheid van geweten;
Door hem zijn wij geen slaven meer,
Gekromd, al ware 't in gouden keten.

Mijn zoon, wat u op aard' weervaar,
Zweer bij het heilig Gods-altaar!
Dat ge u op d' onverlaat zult wreken,
Die vader WILLEMS beeld ontdeert,
Zijn grondbeginsels laag verkeert,
In eigenbaat, in dwingelandij en in valsch spreken.

De zoon,
Is dat, mijn vader, 't beeld van 's Grooten Zwij-
gers mond,
Zijn dat de trekken van zijn rein en goed gelaat? —
Waarom dan niet, in naam van God, op d' eigen
stond,
Het Nederlandsche volk in heilig feestgewaad
Geroepen, om de onthulling te aanschouwen
Van hem, wien vaak we ons hij, aan Gods genê
vertrouwen,
Om vast te staan, zwa onzen val bereidt,
Om kloek te zijn tot elken velen strijd.

Helaas, wij mogten 't feest niet vieren,
Dat ons in tijd van zorg en nood
Met heilige geestdrift kon versieren
En pal doen staan tot in den dood.

De vader,
Zwijg, mijn kind, en staak uw klagten,
Kniel neêr bij vader WILLEMS beeld!
Hou zijn' grootheid in gedachten,
Die ons wonderen heeft geteeld!

Smeek den God van onze vadersen,
Om des Zwijgers roem en trouwe;
't Standbeeld drijv' ons 't bloed door de aderen,
Vader WILLEMS geest zij, waarop elk bouwe!

Helaas wij mogten 't feest niet vieren
Van 's Grooten Zwijgers eergesicht!
Onder 't jubelen niet scharen,
Voor Neêrlands volk en eer en pligt!

Vader en zoon.
WILLEMS zwijgen, onze leus,
WILLEMS zielskracht, onze keus,
WILLEMS waarheid, onze trouw,
WILLEMS liefde, ons heil en genot.

Advertentiën.

MINISTERIE VAN FINANCIËN.

VERPACHTING VAN TOLLEN.

Ten overstaan van den Heer Mr. M. J. VAN
LÖBENSELS Notaris, residerende te Zutphen,
zullen, onder nadere goedkeuring van Zijne Exc.
den Heer Minister van Financiën, op Zaterdag
den 2sten Januarij 1846, des middags ten 12 ure,
ten Huize van LUCAS SWARTJES, in het Ne-
derlandsche Koffijhuis, te Zutphen, voor den tijd
van drie jaren, ingaande den 1sten April 1846, in
het openbaar worden verpacht:

De volgende TOLLEN, staande op den grooten
weg der Eerste Klasse van Zutphen over Lochem
naar Goor, namelijk:

- 1o. De TOL, Gabel No. 1, aan de Bruinink-
weerder Brug te Warnsveld.
- 2o. De TOL, Gabel No. 2, bij MAARTMAN,
onder Earen
- en 3o. De TOL, Gabel No. 3, aan de Bolksbeek,
onder Lochem.

De Voorwaarden hiervan liggen ter lezing ten
Kantore van de Heeren Ontvangers der Domeinen
en der Registratie te Arnhem, Apeldoorn, Does-
borgh, Lochem en elders; ten Huize der
Steden Zutphen en Lochem en aan de Gemeente-
huizen te Earen, Warnsveld en Gorsel, zoo mede
ten Kantore van den Notaris VAN LÖBENSELS
en van den ondergeteekenden Ontvanger.

De Ontvanger der Registratie te Zutphen,
A. VAN ROYEMA.

NEDERLANDSCH RYNSPOORWEG- MAATSCHAPPIJ.

Het HOOFDBESTUUR brengt bij
deze ter kennis van de belang-
habbenden, dat hetzelfde van voor-
nemen is, bij inschrijving aan
te besteden het bestellen en af-
halen van Goederen, over den
RYNSPOORWEG vervoerd wor-
dende van en naar de Steden Amsterdam, Utrecht
en Arnhem.

De GEGADIGDEN zullen de Inschrijvings-Biljetten
verzegeld vóór den 2den Februari 1846, vrachtvrij
moeten inleveren aan het Stations-Bebouw te Am-
sterdam, na welk tijdstip geene Biljetten meer wor-
den aangenomen.

De Voorwaarden, waarop de voormelde aanbe-
ding geschiedt, liggen ter inzage van de belangha-
benden aan de Bureaux van den Rijn-Spoorweg
Amsterdam, Utrecht en Arnhem en in de voo-
naamste Koffijhuizen en Logementen, waar zul
gebruikelijk is te doen.

Amsterdam, 29 December 1845.
Het Hoofd-Bestuur der Nederlandsche
Rijn-Spoorweg-Maatschappij,
L. J. ENTROVEN,
President.
Ter ordonnantie van hetzelfde
J. B. S'JACOB,
Secretaris.

Aanbesteding.

De KERKVOOGD EN KERKERAAD VAN HET
VORMDE GEMEENTEN TE WAMEL EN DRE-
MEL, zijn verzoemens, onder nadere goedkeuring
op Vrijdag den 30sten Januarij 1846, des voor-
mids ten 11 ure, in het Logement de Olijfant,
Wamel, aan te besteden:

HEL BOUWEN VAN EENE NIEUWE PAS- TORIJ te Wamel.

De Bestekken liggen ter lezing te Wamel, in
Logement de Olijfant en te Nijmegen, bij de
Veerman MEURS. Zullende des morgens, vóór
aanbesteding, de noodige aanvragen in loco ge-
ven worden.

De Notaris Mr. J. B. NYHOF
gevestigd te Arnhem, 99, zal op
den 26sten Januarij en 9den Fe-
bruarij 1846, des avonds ten 6 ure, in het Hof van
Holland, in de Waterstraat, te Arnhem, veilen
finaal verkoopen:

Een hecht en sterk in goeden staat onderhoude
HEERENHUIS en ERF, met OPEN PLAATS
TUINTJE, staande en gelegen in de Kerkstraat,
Arnhem, op het hoek van de Pastoorsteeg, W.
F. No. 119, hebbende beneden 3 en boven 4 KA-
MERS, DROOG- en TURFZOLDERS, MEIDEN
KAMER, BERGPLAATSEN, WEL- en REGEN
POMPEN, ruime KEUKEN, KELLER en verden
GEMAKKEN. — Te koop aangeboden 1o. Mei 1846, kus-
nende bezigtigd worden van af 8 dagen vóór de
inzet, mits aan het HUIS aanvraag doende,
zijnde informatiën omtrent de veilingconditiën te
krijgen bij den genoemden Notaris. — Brieven
franco.

De Notaris J. B. WOLSKINK, te
Doetinchem, zal op Zaterdag den 2sten Ja-
nuarij, des morgens ten 11
uur, ten Huize van de We-
WOLSKINK, te Doetinchem,
publiek, op lang credit, ver-
koopen:

Circa 100 stuks EIKENBOOMEN, geschikt voor
BALKEN, PLANKEN, RIBBEN, enz. staande in de
Laan op Stroombroek en in de Weide voor de
Panoven, beide in Wynbergen, op een half uur
afstands van Doetinchem en den Ouden IJssel.

+++ In April 1845, is te Westervoort aan te
+++ men drijven, en geborgen: Een gedeelte
+++ lijk behakte EIKENBOOM, lang ongeveer
vier en veertig Voet.

Diegenen, die vermeenen mogten er recht op te
hebben, kunnen denzelven terugbekomen, mits zich
binnen eene maand bij het Gemeente-bestuur aan-
meldende en de Kosten betalende, die op het opha-
len enz. gevallen zijn.

Westervoort, 15 januarij 1846.

+++ De DIRECTEUR VAN
+++ VOORZIENING IN HET PLAATSVAN-
+++ GEN bij de NATIONALE MILITIE, voor
de Provincie Gelderland, maakt bij dezen
belanghebbenden bekend, dat de
ceert tot het AANNEEMEN VAN
zoo wel vóór als na de aangevonden Loting, onder
zoodanige voordelinge bepalingen, als bij het Regle-
ment zijn vastgesteld.
Ter bekoming van informatiën verzoekt men zich
bij de Heeren Agenten in de Provincie, of aan het
Kantoor der Directie, in de Koningsstraat, Letter F,
No. 9, te Arnhem. — Brieven franco.

+++ Het MAGAZIJN van Heeren MODE-AR-
+++ TIKELEN, bestaande in OCHTEND-JAS-
+++ SEN, MANTELS, PALETOTS, BROEKEN,
VESTEN, ONDERBROEKEN, OVERHEMDEN,
BRETELS, HANDSCHOENEN, enz.; alsmede zeer
lichte Viltten en Zijden HOEDEN, allen naar den
laatsten smaak. Uitgepakt bij VAN BERKUM, in
de Kroon, op de Groote Markt, te Arnhem.
Zal nog voor eenige dagen al den
Goederen, tegen verminderde Prijzen, uitverkoop.

Waterhoogte te Arnhem.
Den 16 Jan. 2 El 2 Palm 8 Duim: gew. 0 gev. 13 D.
Te Arnhem, bij C. A. THIEMS, Boekdrukker.